

Een klas vol kleuren

🕒 **Duur** 60 minuten (eventueel te splitsen in blokken van 2 x 30 minuten)

🎯 **Lesdoel** De leerlingen ontdekken hoe verschillende culturen, achtergronden en identiteiten het leven verrijken. Ze leren open te staan voor verhalen en ervaringen van anderen en ontwikkelen interesse en respect voor gewoonten en tradities uit diverse achtergronden. Ze oefenen met het delen van hun eigen verhaal en leren zichzelf te uiten via kunst en taal.

Verbindende leergebieden

- Inclusief burgerschap
- Kunstzinnige oriëntatie (beeldend, collage, vormgeving)
- Taalontwikkeling (gesprekken, vertellen, reflectie)
- Oriëntatie op de wereld (culturele gebruiken)

Kerdoelen

Burgerschap

- 2 Diversiteit – Leerlingen leren verschillen herkennen en respecteren.
- 4 Maatschappelijke betrokkenheid – Leerlingen tonen interesse in verhalen van anderen.

Nederlands

- 2A Luisteren en lezen met begrip – Leerlingen luisteren naar elkaar en stellen vragen.
- 3A Doelgericht spreken en schrijven – Leerlingen vertellen en schrijven over zichzelf.

Kunst en cultuur

- 3 Betekenis geven – Leerlingen geven uitdrukking aan persoonlijke verhalen.
- 4 Verbeelden en creëren – Leerlingen werken met beeld om zichzelf en de wereld vorm te geven.

Mens en maatschappij

- 2 Vraagstukken – Leerlingen leren nadenken over wie ze zijn in relatie tot anderen.
- 10 Diversiteit – Leerlingen ontdekken culturele gewoonten, gebruiken en perspectieven.

Benodigdheden

- Grote wereldkaart (papier of digibord)
- Tijdschriften met feestbeelden, mensen en landschappen
- Scharen, lijm, stiften, kleurpotloden
- Spiegels
- Blanco vlaggetjes of schildvormen van papier
- Muziekfragmenten uit verschillende culturen (optioneel)

Introductie voor de leerkracht

Deze les helpt leerlingen hun eigen identiteit te verkennen en tegelijkertijd nieuwsgierig te worden naar die van een ander. Door middel van kunstzinnige werkvormen, filosofische vragen en gedeelde verhalen bouwen ze aan begrip en verbondenheid.

Leerlingen in groep 3 zijn volop bezig met het ontwikkelen van hun zelfbeeld. Ze leren vriendschappen opbouwen, begrijpen langzaam dat niet iedereen hetzelfde is en zoeken erkenning voor wie zij zijn. Tegelijkertijd groeit hun taalvaardigheid, waardoor zij steeds beter kunnen vertellen over zichzelf en luisteren naar verhalen van anderen. Deze les legt de nadruk op expressie en ontmoeting. Elke leerling krijgt ruimte om zichzelf te laten zien, in kleur, in beeld en in woorden. Tegelijkertijd oefenen leerlingen in het kijken en luisteren naar klasgenoten.

Als leerkracht begeleid je dit proces door te benoemen wat je ziet, door taal aan te reiken voor gevoelens en verschillen en door leerlingen positief te bekrachtigen in wie ze zijn. Zorg voor een veilige sfeer waarin iedere leerling zich durft te uiten – en waarin verschillen niet gecorrigeerd maar gevierd worden. Let extra op leerlingen die nog weinig over zichzelf durven te vertellen of die snel geneigd zijn om zich aan te passen. Geef hun ruimte in beeld, gebaar of kleine woorden.

Omschrijving van de opdracht

De leerlingen maken hun eigen identiteitsvlag: een persoonlijke vlag met kleuren, symbolen en beelden die iets zeggen over wie zij zijn. Denk aan lievelingseten, een feest dat ze thuis vieren, hun gezin, hobby's of een land waar ze iets mee hebben. Ze mogen tekenen, knippen, plakken of combineren.

Daarna gaan leerlingen samen op reis over de wereldkaart. Ze vertellen over hun vlag in kleine groepjes of klassikaal: wat erop staat, waar het voor staat en wat ze zelf belangrijk vinden. Leerlingen die dat spannend vinden, mogen hun vlag laten spreken zonder iets te zeggen.

Begeleiding

- Stel open vragen, bijvoorbeeld: 'Wat zie ik op jouw vlag?' En: 'Wat betekent deze kleur of deze afbeelding voor jou?'
- Gebruik een spiegel of foto's om leerlingen bewust te maken van uiterlijk, gewoonten en verschillen.
- Zorg dat alle leerlingen iets kunnen delen op hun eigen niveau – ook met enkel één symbool.

Kennisoverdracht

Geef context over de wereldkaart: 'Wist je dat er mensen zijn die op heel verschillende manieren leven, eten, feest vieren?' Laat bijvoorbeeld een plaatje zien van een feest uit India, Marokko of China en vraag: 'Wie kent dit?' Gebruik hierbij tastbare beelden of muziekfragmenten voor meer betrokkenheid.

Differentiatie

- Leerlingen met minder taalvaardigheid kunnen vooral visueel werken.
- Leerlingen die al veel willen vertellen, kunnen korte teksten bij hun vlag schrijven.
- Maak tweetallen waarbij leerlingen elkaar interviewen of elkaars vlag introduceren.

De vijf fasen van de leercirkel**Verwonderen**

Activiteit: bekijk in de kring diverse foto's van kinderen, huizen, feesten, kleding of eten van over de hele wereld. Vraag:

- Wat zie je? Wat valt je op?
- Ken jij iets van wat je ziet? Of juist niet?
- Denk jij dat deze kinderen ook vriend(innet)jes kunnen zijn?

Laat leerlingen tekenen wat hen opvalt of aanspreekt in de beelden.

Doel: leerlingen verwonderen zich over culturele verschillen en ontdekken dat iedereen iets unieks meebrengt.

Oriënteren

Activiteit: maak een collage 'onze klas viert verschil'. Leerlingen kiezen afbeeldingen uit een stapel tijdschriftknipsels en tekenen daar zelf iets bij wat hen typeert (eten, feest, kleding, huisdier, familie, land). Bespreek:

- Wat zie jij op je werkje dat bij jou past?
- Heeft iemand iets heel anders? Wat vind je daarvan?

Doel: leerlingen oriënteren zich op culturele elementen en leren die te verbinden aan zichzelf.

Onderzoeken

Activiteit: vraag aan leerlingen: 'Hoe kun je laten zien wie je bent?' Leerlingen maken een persoonlijke vlag met symbolen, kleuren en tekeningen van zichzelf en hun achtergrond. Daarna presenteren ze hun vlag aan een klasgenoot of aan de groep.

Doel: leerlingen onderzoeken hoe ze identiteit in beeld kunnen brengen en oefenen in het delen van hun verhaal.

Uitvoeren

Activiteit: maak een klasexpositie 'onze wereld in de klas'. Voeg alle vlaggen samen tot één grote slinger of een muurcollage. Voeg kaartjes toe met woorden als 'trots', 'familie', 'feest', 'taal', 'samen' en 'verschil'.

Doel: leerlingen tonen trots op hun eigenheid én ervaren verbondenheid met anderen.

Reflecteren

Activiteit: vraag leerlingen in de afsluitende kring:

- Wat heb jij vandaag over jezelf gedeeld?
- Wat vond jij bijzonder aan een vlag van een ander?
- Hoe kun jij ervoor zorgen dat iedereen zich gezien voelt?

Laat leerlingen een kaartje tekenen of schrijven met daarop: 'Morgen wil ik ...' Bijvoorbeeld:

- Morgen wil ik vragen naar het feest van iemand anders.
- Morgen wil ik zeggen dat iemand een mooie vlag heeft gemaakt.
- Morgen wil ik trots zijn op wie ik ben.

Doel: leerlingen reflecteren op wat ze leerden, deelden en meedragen.

Evaluatie en reflectie voor de leerkracht

Observeer:

- Welke leerlingen tonen nieuwsgierigheid naar anderen?

- Wie vindt het moeilijk om over zichzelf te vertellen?
- Hoe gaan leerlingen om met culturele verschillen of onbekende gewoonten?

Stel jezelf vragen als:

- Hoe kan ik meer ruimte geven aan persoonlijke verhalen in de klas?
- Welke culturele thema's of symbolen leven in mijn groep?
- Hoe kan ik structureel werken aan zichtbaarheid en inclusie?

Mogelijke vervolglessen

- Wat vieren we allemaal thuis?
- Wat is jouw verhaal in een lied of gedicht?
- Wie ben ik – en wie is de ander?

Deze lesbrief hoort bij de uitgave 'EigenlijkWijs'.
www.eigenlijkwijs.nl